



Dags för Miljöteknikmässan

Nu sätter vi in industrins behov i fokus, säger Miljöteknikmässans projektledare Peter Torgerson och fortsätter

– Hur löser vi avfallshanteringen och får en fungerande återvinning?

Hur förenar vi tillväxt och miljöproublematik?

Hur ökar vi vår miljökompetens?

Frågor, frågor, frågor. Svaren hittar du enligt Peter Torgerson i höst på Miljöteknikmässan i Göteborg.

STORA INVESTERINGAR

Miljöinvesteringarna inom industrin har aldrig haft sådan fart som just nu. Det finns en rad varierade och angelägna behov: dels av att lösa tekniska problem, dels av att förbättra företagets miljökompetens, miljöprofilering och skapa en miljödriven ekonomi.

4 - 7 SEPTEMBER

Miljöteknik/Eco-Tech

Scandinavia 2001 som äger rum 4-7 september på Svenska Mässan i Göteborg tar ett samlat grepp på alla dessa frågor.

Årets mässa blir den sjunde upplagan av Miljöteknik sedan starten 1989.

Mässan, som är en fackmässa, har vuxit kraftigt och är idag rejält etablerad och erkänd, även utanför Sveriges gränser. På besökarsidan brukar bl.a. stora delegationer från världens alla hörn dyka upp.

Sverige har fortfarande ett mycket gott anseende vad gäller miljöarbete och inom vissa teknikområden är vi världsledande.

PROCESSTEKNIK

Nytt för i år är att industrimässan Process-teknik, nordens första branschöverskridande process-teknikmässa, arrangeras parallellt med Miljöteknik.

– Mässorna kompletterar varandra och skapar tillsammans en

dynamisk mötesplats, säger Peter Torgerson – Vi förstärker konceptet genom att skapa en gemensam utställningsyta på 2 500 kvadratmeter mellan våra respektive mässor. På så sätt skapar vi dynamiska synergieffekter mellan de båda fackmässorna.

BESÖKSRAPPORTER

Besökarrapporten från den senaste Miljöteknikmässan, 1999, gav idel toppbetyg:

» Sju av tio besökare (72 procent) planerade att köpa eller föreslå köp av mässprodukter

» Åtta av tio besökare (80 procent) bedömde mässbesöket som värdefullt/mycket värdefullt

» Nio av tio besökare (92 procent) hade för avsikt att besöka nästa mässa.

Lika många, nio av tio, deltar på något sätt i inköpsbesluten i sitt företag eller sin kommun: av dem är 21 procent av besökarna är helt inköpsansvariga, 39 procent är delansvariga och 31 procent rådgivande.

MILJÖKONFERENSEN

Miljöarbetets mjuka värden lyfts fram i både på massan och på den etablerade miljökonferensen Ecology.

Ecology-konferensen består av en mängd aktuella och intressanta serninarier inom miljöteknik;

lagstiftning, miljöteknikexport, miljöutbildning, miljökommunikation, stadsplanering, avfalls- och återvinningslösningar, klimatfrågor och mycket, mycket mer.

PROFESSIONELLA

Ecology konferensen vänder sig till alla som aktivt arbetar med miljöfrågor, både inom industrin, men självklart också inom Sveriges alla kommuner.



CENTRALSUG TAR STORORDER

Svenska Centralsug har fått en order värd 60 miljoner kronor. Beställare är den nederländska staden Almere som har 150.000 invånare. Staden planerar en omfattande modernisering av sitt centrumområde.

Uppdraget omfattar planering, projektering och installation av ett nytt vakuumdrevet avfallssystem. Hela stadsdelens centrum kan hållas bilfri eftersom, förutom avfallshanteringen, även vägar och parkeringshus nu förläggs under markytan.



BALPRESSAR I STOR ORDER FRÅN GSM MILTEK

I en mycket hård nationell och internationell konkurrens har GSM Miltek AB i Höganäs erhållit order av Ragn-Sells AB på leverans av helautomatiska balpressar och bandtransportörer till deras återvinningsanläggningar över hela Sverige. I ordern ingår också en komplett sorteringsanläggning för plast, papper, etc. med placering i Stockholm.

GSM Miltek AB är agent för HSM Pressen, som står för leverans av balpressarna. Transportörer och sorteringsanläggningen tillverkas i Höganäs av GSM Industrier, som också utför det totala montaget.

Ordervärdet, som är över 16 miljoner SEK.

LASTBILSTRANSPORT PÅ TÅG

Flexiwaggon kan innebära det stora genom brottet för järnvägsburna godstransporter i Europa, ett miljömässigt och samhällsekonomiskt bättre alternativ än vägtransporter. Till de direkta vinnarna hör paradisktalt nog åkerierna. De skulle rentutav tjäna mellan en kvarts och en halv miljon kronor per lastbil om året genom att lifta” med tåg.

Flexiwaggon har utvecklat en järnvägsvagn som hanterar transporter av lastbilar, trailers med eller utan dragbil, bussar, personbilar, containrar, växelflax och timmer via tåg.

1997 utförde Trafik- och Miljö i Norr AB en miljökonsekvensbeskrivning av konceptet med Flexiwaggon. Sträckan som analyserades var Gävle-Göteborg. Samhällskostnaden i Sverige för transporter med lastbil på landsväg uppgår till 10,3 miljarder kronor/år. Resultatet visade att motsvarande siffror för lastbil på eltåg och lastbil på dieseltåg blev 1,3 miljarder kronor/år respektive 5,321 miljarder kronor/år.

FlexiNvaggons teknik innebär att chauffören själv lastar på och lastar av sin lastbil. Varje enskilt ekipage kan köra på eller köra av på valfri station. För ett helt tågset tar lastningen 10- 15 minuter. Detta gör Flexiwaggon unikt i ett Europaperspektiv.

Kalkylerna för den här typen av infrastruktur blir lätt hisnande. Kostnaden för en enda järnvägsvagn ligger på cirka 1,3 miljoner kronor. För att operera en sträcka på cirka 100 mil tur och retur, motsvarande Inlandsbanan, krävs cirka 40-50 vagnar. Om endast 5 procent av lastbilstrafiken i Europa skulle föras över till tåg skulle den totala potentialen för alla transporter i Europa motsvara över 44 000 Flexiwaggon.

NYA BÖCKER FRÅN IVF

Institutet för verkstadsforskning, IVF i Mölndal har gett ut två intressanta böcker på senare tid.

Den ena heter Handbok i miljöanpassat material val och är på 84 sidor. Den känns som en nödvändighet i bokhyllan.

Den andra boken Ekodesign - praktisk vägledning ger goda råd på vad man skall tänka på i sin produktutveckling. Den är på 118sidor. Läsverd med mycket nyttiga fakta och råd är även denna.



Möjligheternas fasadmateriale!

Ragn-Sells elektronikåtervinning AB har tillsammans med designern Jonas Torstensson från Torstensson Art & Design AB på Liding visat ett nytt material att använda som väggfasad på i första hand offentliga byggnader. Materialet kommer från återvunnet bildskärmsglas ur Ragn-Sells elektronikåtervinningsverksamhet.

Det nya materialet har egenskaper som lämpar sig mycket bra för fasader. Det är lätt att hålla rent och har låga underhållskostnader. Plattorna ger även stora friheter att välja form och struktur vilket ger arkitekter möjligheter till nya spännande lösningar.

Bakgrunden till att Ragn-Sells Elektronikåtervinning AB bjuder in till visningen är att man har gjort satsningar på att hitta alternativ ersättning för bildskärmsglas i ett delprojekt inom Ecodesignprojektet. Ca åtta tusen ton bildrörsglas kasseras varje år i Sverige. Mängden återvinningsbart glas ökar kraftigt och det är viktigt att hitta alternativ till att lägga glaset på deponi.

LASTPALLAR AV PLAST

Två typer av lastpallar för kemiindustrin tillverkad av återvunnen plast är nu klara för lansering. Bakom plastpallarna ligger fem år av forskning och utvecklingsarbete.

Sverige ligger långt framme på detta område. 100 miljoner kronor har investerats av det Perstörpbaserade företaget Acra Systems i en ny produktionsanläggning i Perstörpfabriken där en unik typ av plastpallar ska tillverkas.

Den svenska plastpallen är gjord av 100 procent återvinningsbar plast och är avsedd för dagligvaruhandeln och industrin.

800 000 pallar har redan sålts till Svenska Retursystem AB där pallen ska användas i ett poolsystem för dagligvaruhandeln och dess leverantörer i Sverige.

Pallen, som är unik på världsmarknaden, kan även förses med två ingjutna datachip som gör att pallen kan spåras.

NATURLIJÖN I SIFFROR

Böckernas bok i miljöfaktabranchen.

Är du bara det minsta av en sifferbitare och dessutom intresserad av miljöfrågor så måste du införskaffa detta verk på 300 fullspäckade sidor med kartor, illustrationer och tabeller.

Desutom innehåller den en uppföljning av miljömålen.

Boken kan beställas



från Statistiska Centralbyrån respektive Naturvårdsverket.

BOSTADSBYGGANDET FORTSÄTTER ATT ÖKA

Under förra året började det byggas 18 000 nya bostäder. Det är 2000 fler bostäder jämfört med föregående år. Bostadsbygget fortsätter att öka i år och 2002 kommer 24 000 bostäder att byggas, visar

Boverkets senaste byggprognos.

- Det behöver byggas omkring 25 000 bostäder per år för att motsvara efterfrågan i tttillväxtregionerna, säger Leif Collen, ansvarig för Boverkets byggprognoser.

BYGGKOSTNADSFORUM VID BOVERKET

På nyåret 2001 inrättar Boverket ett Byggekostnadsforum på uppdrag av regeringen. Syftet med Byggekostnadsforum är bland annat att förmedla kunskap och idéer som kan finnas i byggprojekt där man lyckas bygga billigt utan att försämra standarden. Byggekostnadsforum ska fungera som kunskaps- och idébank för byggherrar, kommuner, myndigheter, och byggentreprenörer.

Stockholm stad har utsett NCC till vinnaren i miljötävling 2000

Stockholms stad inbjöd till en miljötävling om bästa nybyggnad för bostäder. Stadens ambition var att uppmuntra en minskad miljöbelastning i kombination med en god boendemiljö i nybyggnadsprojekt. Satsningen på god miljö kvalitet syftar till såväl sänkta livscykelkostnader för bostäder som sänkta kostnader för samhället för skade- och återställandekostnader samt bättre hälsa och livskvalitet.

Till tävlingen inbjöds byggföretag med nybyggnadsprojekt i stadsdelarna Hammarby Sjöstad, Skärholmen och Ostbergahöjden. Anledningen är att staden valt ut just dessa stadsdelar för särskilda miljö satsningar som sedan kan tillämpas även i andra delar av staden.

Flera av tävlingsförslagen visar på en mycket hög ambitionsnivå.

Det vinnande förslaget kom från NCC som därmed vinner 7 Mkr.

På andra plats kom SBC som vinner 3,5 Mkr.

Tredje pris delas av Familjebostäder, JM och Svenska Bostäder

som vardera får 1,5 Mkr.

Samtliga pristagare kommer att bygga i Hammarby Sjöstad. De vinnande förslagen innehåller en realistisk helhetssyn med väl utformade detaljer som bör vara vägledande i framtida byggprojekt.

MILJÖBELASTNINGSPROFILER

Grunden för juryns utvärdering har varit miljöbelastningsvärden framtagna med hjälp av en metod som utvecklades på initiativ av Stockholms stad.

Metoden gör det möjligt att kvantifiera miljöbelastningarna, i form av miljöbelastningsprofiler. (MBP).

Det går att mäta allt från en enskild individs miljöpåverkan till den sammantagna miljöbelastningen i en hel stadsdel. "Miljöbelastningsprofilerna" används för att leda projektet Hammarby Sjöstad mot det övergripande målet som är att halvera miljöbelastningen kämnfört med hur den skulle ha varit om man använt den teknik som hade varit aktuell om hammarby Sjöstad byggts i början av 90-talet.



Greenpeace stoppar båt med kontorsavfall på väg till Igelsta verket i Södertälje.

Miss av holländsk myndighet stoppade avfallsbåten i Södertälje

Nederländska miljöministeriet missade informera exportören av avfall till Sverige skriver renhållningsverksföreningens tidning.

Reglerna för avfallsexport ändrades men det nederländska miljöministeriet missade att informera exportören om detta. Det är förklaringen till att den transport av nederländskt avfall som kom till Södertälje saknade tillstånd. Lastfartyget stoppades av Greenpeace på väg in i Södertälje.

När EUs nya avfallslista för gränsöverskridande transporter började gälla förra året skulle exportören Icova ha fått besked om att tillstånd krävs för deras export av kontorsavfall.

Avfallet skulle till Söderenergi för att förbrännas och energiutvinnas.

Enligt Söderenergis Bengt Westergård består fartyget RMS Aries last av kontorsavfall från Nederländerna. Innehållet utgörs av cirka 95 procent tidningspapper och kontorspapper samt fem procent plast.

SEPARAT AVFALL OK - BLANDAT EJ OK

Var för sig klassas dessa material som grönt avfall på EUs lista. Avfall på gröna listan kräver inte tillstånd för gränsöverskridande transporter.

Men i den aktuella fartygslasten ligger de gröna avfallen blandade med varandra.- Enligt de nya EU-reglerna är ett blandat avfall olistat och det innebär att man ska anmäla och få importen godkänd av den centrala tillsynsmyndigheten, i det här fallet Naturvårdsverket

Den nederländska exportören Icova har i ett tidigare skede kontrollerat med myndigheterna i Nederländerna att det verkligen rör sig om avfall på gröna listan som de säljer till Sverige. Men EUs regler ändrades förra året vilket betyder att även om två avfallsfraktioner finns med på den gröna listan så får de inte blandas om de ska säljas utan tillstånd till andra länder. I det läget skulle det nederländska miljöministeriet ha informerat Icova om detta men så har inte skett.

Denna uppgift bekräftas av Margareta Appelberg på Naturvårdsverket.

- Jag anser dock att man som exportör ändå bör veta vad som gäller för den egna verksamheten, säger hon till RVF-nytt.

Miljöpengar till Timrå

Regeringen har fördelat bidrag till lokala investeringsprogram för ökad ekologisk hållbarhet.

Detta är de första beslutet om stöd till investeringsprogram för perioden 2001-2003. Eftersom den fasta ansökningstiden har slopats kan kommunerna komma in med ansökningar när som helst under året. Besluten kommer fortsättningsvis att tas löpande.

Timrå kommun får 43,3 miljoner kronor i stöd för sitt lokala investeringsprogram. Programmet innehåller åtgärder som bland annat främjar energiomsättning till förnybar energi och energieffektivisering.

SCA får cirka 31 miljoner kronor av det

totala bidraget för att genomföra ett energiprojekt vid sin massafabrik Örstrand. 18 000 kubikmeter eldningsolja kommer ersättas med biobränsle, koldioxidutsläppen minskas. Några andra exempel på åtgärder som får stöd är värmeproduktion med bio-

bränsle, konvertering till fjärrvärme i fyra bostadsområden och energiomsättning i kommunala fastigheter. Enligt kommunen kommer programmet att minska koldioxidutsläppen med 64 000 ton per år. Programmet ger 80 årsarbeten.



ROBOTGRÄSKLIPPAREN -EN NYVÄN I TRÄDGÅRDEN

Nu introducerar Stiga världens första "riktiga" automatiska gräsklippare.

Roboclip är namnet på Stigas nya batteridrivna robotgräsklippare som klipper gräsmattan automatisk. Tack vare navigations-systemet är det bara att placera maskinen på gräsmattan och trycka på startknappen, som finns på fjärrkontrollen.

Maskinen klipper metodiskt 100 m² på en timme, med hjälp av tre multiclipknivar med vilket gräset klippas i små bitar och

faller ned i botten av gräsmattan.

Sensorer avger ljud om maskinen kör emot olika föremål, därefter står den stilla i fem sekunder och går sedan runt föremålet. Ett barnlås garanterar att maskinen inte sätts igång av misstag.

När arbetet är avslutat stänger maskinen av sig själv och sparar alltid en del av batteriet, som räcker för att göra den manuella finputsningen och ta sig tillbaka till garaget. En timräknare påminner när det är dags för service.

BÄRBAR SÄCKHÅLLARE LANSERAS INTERNATIONELLT

CTwix är en bärbar säckhållare som förenklar hanteringen av oformliga plastsäckar.

Uppfinningen underlättar för alla som krattar gräs och löv hemma i trädgården såväl som för parkarbetare och andra. Innovatören heter Thomas Carlsson.



EU SJÄTTE MILJÖPROGRAM HÅLLBART NYTTJANDE AV NATURRESURSER OCH ETT AVFALLSPROGRAM

Hållbart utnyttjande av naturresurser och avfallshantering är en av huvudpunkterna i EUs sjätte miljöprogram som presenterades av svenska miljökommissionären Margot Wallström i slutet av 24 januari.

Mängden avfall till slutligt omhändertagande ska minska med 20 procent fram till 2010.

Med, slutligt omhändertagande menas inom EU deponering samt så kallad destruktion, alltså förbränning utan energiutvinning. Det senare finns inte som behandlingsmetod i Sverige.

Wallström påpekar att fastän, nya avfallsbehandlingsanläggningar lever upp till höga miljökrav så går fortfarande mycket av avfall i EU-länderna till gamla och dåligt skötta anläggningar. Detta beror delvis på att inte samtliga medlemsländer har anpassat sin lagstiftning till EUs och ser till att reglerna följs.

Det sjätte miljöprogrammet sätter upp ett antal mål för avfallshanteringen: uppkomsten av avfall ska kopplas bort från den ekonomiska tillväxten, nya initiativ ska tas för att minska att avfall uppkommer och man ska se, mer till att ändra konsumtionsmönstren

Det avfall som trots -allt uppstår: ska i möjligaste mån inte innehålla sådant som skadar miljön merparten av avfallet ska föras tillbaka till det ekonomiska systemet genom återvinning, vilket inkluderar, materialåtervinning, kompostering/rötning, förbränning med energiutvinning, eller till miljön i en användbar form.

Det avfall som trots allt måste slutbehandlas, alltså deponeras ska minskas till ett absolut minimum och ska tas hand om på ett säkert sätt.

Avfall ska vidare behandlas så nära, platsen där det uppstår som möjligt.

Margot Wallström vill under den närmaste tioårsperioden se en minskning av det avfall som måste slutbehandlas med 20 procent totalt i EU jämfört med år 2000 och 50 procent fram till 2050.

Mängden farligt avfall ska också minska med 20 procent.

Sätten för att nå dit innefattar bland annat att föra in mål om avfallsminimering i EUs produktpolicy och strategin för kemikalier, en revision av slamdirektivets regler för hantering av biologiskt nedbrytbart avfall samt en systematisk strategi för återvinning av avfall. I sistnämnda ingår att identifiera vilka avfall som ska återvinnas med hänsyn till positiva miljöeffekter, praktisk genomförande och kostnader. Dessutom behövs en marknad för återvunnet material, framhåller man i programmet.

REGISTER FÖR FARLIGT AVFALL

Nationellt Kretsloppsregister AB (NKAB) har nyligen skickat ut säljrev till alla till ståndshavare för transport av farligt avfall i landet.

NKAB är ett Internetbaserat uppföljningssystem för transporter av farligt avfall. Systemet ägs av Svenska Åkeriförbundet och finansieras av privata entreprenörer. Systemet är inte myndighetsstyrt och är därmed frivilligt att medverka i.

Ekobidrag till hyres- och bostadsrätter

Från och med januari 2001 kan den som bygger nya eller bygger

om hyres- och bostadsrätter få ett bidrag med upp till, 70 000 kronor per bostad för ekologiska investeringar. Bidraget söker man hos Boverket.

Regeringen har avsatt 635 miljoner kronor till ett ekologiskt investeringsbidrag till

bostadsbyggande, som ska fördelas under tre år. Syftet med bidraget är att inledningsvis få fram större nybyggnadsprojekt med framförallt hyreslägenheter där man visar att ett ekologiskt byggande kan förenas med långsiktigt lägre boende-

kostnader.

Man kan få bidrag till investeringar som minskar belastningen på miljön genom att t.ex. minska eller effektivisera användningen av energi, öka möjligheterna till återbruk, återanvändning och återvinning eller mins-

kar mängden avfall eller avloppsvatten. För att få bidraget krävs bl.a. att man kan visa att boendekostnaderna inte kommer att överstiga kostnaden för likvärdiga bostäder på orten och att bostäderna byggs i sammanhållna bostadsområden.